

Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΩΓΩΝΗΣΙΟΥΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΠΛ. ΠΟΥΤΕΤΣΗ 16—ΙΩΑΝΝΙΝΑ (45332) ΤΗΛ.: 72586 ΦΥΛΛΟ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1988

Η ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

Κέντρο Υγείας και Αγροτικά Ιατρεία.- Προβλήματα και υποχρεώσεις

Τό Κέντρο Υγείας Δελθινακίου καλύπτει πέραν του Πωγωνίου και ευρύτερη περιοχή Πατρακαλάμου, Δολιανών, Καλπακίου και Αρίστης. Αυτό από πλευράς υπαγωγής ιατρείων στο Κέντρο Υγείας. Στην πραγματικότητα όμως τό Κέντρο Υγείας καλύπτει τίς ανάγκες τών κατοίκων του Πωγωνίου. Τό Κ. Υγείας αυτή τήν περίοδο έχει έναν παθολόγο - διευθυντή τόν κ. Άπ. Τασούλα και υπάρχουν 4 κενές θέσεις παθολόγων. Έχει δύο οδοντιάτρους οι οποίοι εργάζονται έναλλάξ κάθε μέρα κι ένας. Οι άλλες ειδικότητες καλύπτονται περιοδικά μία φορά τήν εβδομάδα ή τό δεκαπενθήμερο από γιατρούς πού πη-

γαίνουν από Γιάννενα. Από απόψεως ιατρείων ή κατάσταση είναι ή ακόλουθη.

Περιφ. Ιατρείο Δελθινακίου Άνευ Ιατρού από διμήνου.

Περιφ. Ιατρείο Πωγωνιανής. Ιατρός κυρία Παναγιώτα Λουκάτου. Φεύγει τήν 1η Ιανουαρίου. Περιφ. Ιατρείο Κεφαλοβρύσου άνευ Ιατρού. Αγρ. Ιατρείο Κτισμάτων ιατρός κ. Δημ. Δερέκας. Φεύγει τήν 1η Ιανουαρίου. Αγρ. Ιατρείο Κερασόβου ιατρός κυρία Φρειδερίκη Καρθούνη. Αγρ. Ιατρείο Βήσσανης. Ιατρός κ. Νικ. Χουλιάρας. Αγρ. Ιατρείο Βασιλικού, άνευ Ιατρού.

● —————> ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 7η ΣΕΛΙΔΑ

Ημερίδα τής Ομοσπονδίας για ανάπτυξη του Πωγωνίου

Η Ομοσπονδία Πωγωνισίων οργάνωσε για τό Σάββατο 3 Δεκεμβρίου στήν αίθουσα τής Πανεπειρωτικής ήμερίδα μέ θέμα: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

Η εκδήλωση έγινε σέ συνεργασία μέ τήν «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.» και παρουσιάστηκε ή φιλοσοφία και οι δυνατότητες του αναπτυξιακού προβλήματος του Πωγωνίου. Στο επόμενο φύλλο θά γράψουμε περισσότερες λεπτομέρειες.

Τά τελευταία χρόνια πολύς λόγος γίνεται για τή γεωργική ανάπτυξη τής Ήπειρου και ιδιαίτερα για τή γεωργική ανάπτυξη τής Έπαρχίας Πωγωνίου.

Ετσι συνέδρια διαφόρων Οργανώσεων μεταξύ τών οποίων και τής Παμπωγωνισιακής Ομοσπονδίας πού μέχρι τώρα οργάνωσε 2-3 συνέδρια πρός τό σκοπό αυτό, άσχολήθηκαν μέ τό τεράστιο αυτό θέμα πού αφορά τή ζωή τής μαρτυρικής Έπαρχίας μας πού σιγά σιγά σβήνει και χάνεται χάρη και στήν αδιαφορία τής Πολιτείας πού τήν εγκατέλειψε στήν τύχη της και πού

Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΕΥΧΕΤΑΙ

ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ

ΠΩΓΩΝΗΣΙΟΥΣ

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Η γεωργοοικονομική ανάπτυξη της Επαρχίας Πωγωνίου

Του κ. ΕΠΑΜ. ΒΑΔΙΛΗ, Γεωπόνου
Επίσιμου Επιθεωρητή Γεωργίας

τή θυμάται μόνον στίς κρίσιμες για τήν Πατρίδα μας στιγμές.

Από τήν καινούργια ήμερίδα τής Έπαρχίας μας τή Νέα Φωνή του Πωγωνίου πληροφορούμεθα ότι θά γίνει μελέτη για τήν ανάπτυξη τής Έπαρχίας μας από τήν Αναπτυξιακή Έταιρεία Ήπειρος.

Δέν γνωρίζουμε ποιά θά είναι τά συμπεράσματα στα οποία θά καταλήξει ή Έται-

ρεία αυτή, αφού άκόμα βρίσκει στο στάδιο τής συγκέντρωσης τών διαφόρων στοιχείων πού θά πρέπει νά συγκριθώύν μέ κάθε λεπτομέρεια. Πάντως όπως δήποτε κάποιο καλό θά προκύψει για τήν Έπαρχία μας άρκεί τά συμπεράσματα πού θά καταλήξει νά μόν μείνουν μόνον στα χορτιά, αλλά νά πάρουν τό δρόμο τής πραγματοποίησης.

Θά θέλαμε όμως μέ τήν

Η μελέτη ανάπτυξης

Συνεχίζονται οι εργασίες για τήν σύνταξη τής Ολοκληρωμένης Μελέτης Άναπτύξεως του Πωγωνίου πού συντάσσεται από ομάδα τής Έταιρείας «ΗΠΕΙΡΟΣ». Σέ επικοινωνία πού είχαμε μέ μελετητή, πληροφορηθήκαμε ότι οι εργασίες βρίσκονται στο στάδιο τής συντάξεως του κειμένου τής μελέτης μετά τήν έπεξεργασία τών συγκεντρωθέντων στοιχείων. Θά ακολουθήσει ή σύνταξη τών προτάσεων μέ τίς οποίες και θά ολοκληρωθεί ή μελέτη. Υπολογίζεται ότι τό πολύ μέχρι τό τέλος Ιανουαρίου θά παραδοθεί ή πλήρης μελέτη στο Νομαρχιακό Συμβούλιο Ιωαννίνων.

εύκαιρία αυτή νά θέσουμε μερικά βασικά πράγματα πού ισχύουν για όλες τίς προβληματικές περιοχές όπως είναι και ή δική μας ή Έπαρχία.

Και πρώτα απ' όλα κοιτά γεωργική ανάπτυξη δέν μπορεί νά γίνει σ' έναν τόπο άν δέν βασίζεται στους φυσικούς πόρους τής περιοχής.

Οι φυσικοί πόροι είναι τρείς: τό νερό, τό έδαφος και οι κλιματολογικές συνθήκες.

Τό νερό είναι ο πρώτος
ΣΤΗΝ 6η ΣΕΛΙΔΑ

12 εκατομμύρια για τό δρόμο Δρυμιάδων

Πίστωση 12 εκατομμυρίων εγκρίθηκε από το πρόγραμμα 1989 για την ασφαλτόστρωση του δρόμου Δρυμιάδων.

Η δαπάνη αυτή προορίζεται για το τμήμα από Λούτσα Σταυροσκιαδίου μέχρι το σημείο (περίπου 1,5 χιλιόμετρο) που τελείωσε η ασφαλτόστρωση από Δρυμιάδες. Όπως είναι γνωστό το έργο αυτό θα εκτελεστεί από την ΜΟΜΑ.

Έκθεση ζωγραφικής

Έκθεση ζωγραφικής έκavε η Πόπη Ζωΐδη στην Αθήνα στην Γκαλερί «ΖΥΓΟΣ» από 18 Νοεμβρίου μέχρι 2 Δεκεμβρίου 1988. Η Πόπη Ζωΐδη έχει οργανώσει και άλλες εκθέσεις έργων της και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές. Η θεματολογία καλύπτει τον κόσμο της γυναίκας καθημερινότητας, αλλά ταξιδεύει και στον εσωτερικό κόσμο. Λεπτή δουλειά, φαινομενικά, συμβολισμοί και χρωματικές εναλλαγές δίνουν στα έργα της Πόπης Ζωΐδη την δική της ταυτότητα και το προσωπικό της στυλ.

Η νέα ΦΩΝΗ
ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ
Μηνιαία Εφημερίδα

Έτος 1ο Φύλλο 11
Έκδοση - Διεύθυνση
Κων. Χρ. Κωστόλας

Διεύθυνση
Οπλ. Πουτέσης 16
45332 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλέφωνο 72586

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ
Τζαβέλα 11 - ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Ιδιωτών Αρχ.: 1000
Τραπεζών - Οργανισμών
Κοινοτήτων - Νομικών
Προσώπων Αρχ.: 1500
Εξωτερικοί:
Δολάρια Αμερ.: 15

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:
ΚΩΝ/ΝΟΝ ΚΩΣΤΟΥΛΑ
Οπλ. Πουτέσης 16
453 32 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Αχιλλέα Μάρη

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ο Αχιλλέας Μάνθου Μάρης, ο λαϊκός ποιητής, ο Ρομπιντο μεροπαιός όπως θέλει να λέγεται, μας έστειλε ένα τετράδιο με παιδικές αναμνήσεις. Τις γράφει με τον δικό του τρόπο, απλά έτσι όπως έρχονται στο μυαλό καθώς σε ώρες περισυλλογής ξαναγυρίζει στις ρίζες του, στα γονικά στο πατρικό σπίτι, στο χωριό.

Στά φύλλα μας θα φιλοξενησουμε αποσπάσματα από τις αναμνήσεις που πιστεύουμε πως θα ξαναζωντανέψουν τις αναμνήσεις και πολλών αναγνωστών μας.

Αγαπητοί συμπατριώτες

(φίλοι μου
θα γράψω εδώ στη στήλη

μου
ταίς παιδικές μας ανα-
(μνήσεις.

Αλήθεια πως να τις αλη-
(σμονήσεις;

Πώς περνούσαμε παλιά
όλα τότες τα παιδιά.

Μας γεννούσαν οι μανάδες
σχεδόν σαν ταίς αγελάδες.

Όλη μέρα στη δουλειά
γιατί, είχανε μεγάλη φα-

(μελιά,
στο χωράφι και στ' αμπέ-

(λι
μέ τα τσαπιά και το δικέλι.

Πέντε, έξι, έφτά και δέκα
σαν κουρέλια αυτίτσανε γυ-

(ναίκα
μέχρι και δεκαοχτώ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

— Ο Βαγγέλης Φωτόπου-
λος από το Δολό, έγινε πα-
τήρ χαριτωμένου αγαριού.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

— Η Πολυξένη Μάνθου
του Μανώλη, από την Πα-
γωνιανή, αρραβώνισε με τον
Σωτήρη Καρεκλά.

ΘΑΝΑΤΟΙ

— Απεβίωσε αϊφνιδίως
στην Αθήνα η Κατίνα Ήλια
Πάτση, έγγυή της Χρυσού-
λας Πότση, από το Δολό.

— Απεβίωσε ο Σπ. Παπ-
πάς δημοδιδάσκαλος, από
την Β. Ήπειρο.

— Απεβίωσε ο Βασ. Κυ-
ρούσης 88 ετών, από την
Παγωνιανή.

Καί ζούσανε μόνο ένα -
(δυό.

Βλέπω πως με λογιζέτε
ώ, μη νευριάζετε,

για ρωτήστε κανον άλλο
από μέσα πιο μεγάλο.

Μάλιστα δρέ θα σας πεί
οι άντρες τότες είχαν προ-

(κοπή,

Ήχανε και καύχημα
και καθόλου ντροπή.

Πώς μεγαλώνανε μετά
τότες όλα τα παιδιά;

Τρώγαμε γκοσφόφα
στιά ριζά στα σόχωρα

και στους τσάπους τά
(σκαντζίκια

όπως δόσκουν τά κατσί-
(κία.

Όχι, σαν τα μωρά έτοῦτα
φάε μωρό μου γάλα κρέ-

(μα,

δούτυρο και φρούτα
ή φάε λίγη φωσφοίνη

ώχ ξεχάσα την βιταμίνη.
Γιά μας ή μπομποτά ή-

(ταν καλή

και μας μάλωναν
μη τρώτε πολύ,

τό πρωί με τά κατσίκια
και στίς όχτώ εις την Σχο-

(λή.

ΠΕΝΘΗ

— Απεβίωσε στην Αθή-
να σε ηλικία 47 ετών ο Γε-
ώργιος Μπαζάρης από το
Ξηρόβαλτο. Ο Γιώργος Μπα-

ζάρης ήταν τεχνικός υπάλ-
ληλος του ΟΤΕ. Καλός οικο-

γενεάρχης, διακρινόταν για
την σεμνότητά και το ήθος

του. Σαν υπάλληλος εύσυνεί-
δητος και εργατικός. Σαν

πατριώτης λάτρης του χω-
ριού και της Παγωνιάς

παράδοσης. Η εφημερίδα
μας εκφράζει τα θερμά συλ-

λυτητήρια στην οικογένειά
του που τόσο νέος τους ά-

φησε.

Η κίνηση της Κακαβιάς

Κατά τον μήνα Νοέμβριο
στην Τελωνειακή Σταθμό
Κακαβιάς παρουσιάστηκε η
ακόλουθη κίνηση:

Επίδοτες:	374
Ψέδοτες:	413
Όχι ήματα:	74
Είσοδος:	124
Εξοδος:	124

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Στις 11 Δεκεμβρίου γί-
νονται οι αρχαιρεσίες της
Αδελφότητας Ξηροβάτου
Αθηνών για την ανάδειξη
νέου Δ.Σ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κυκλοφόρησε η Ποιητική
Συλλογή του Σωτήρη Μάνθη
από την Μερόπη με τίτλο:

«Ποτέ δεν είναι άργα». Ο

Σωτήρης Μάντης γεννήθηκε

στην Μερόπη. Σπούδασε Γε-
ωπονία στο Γιάννινα. Ζει

και εργάζεται στην Πάτρα
σε Δημόσια υπηρεσία ως

μόνιμος διοικητικός υπάλλη-
λος. Έχει εκδώσει διβλία

ποιημάτων και λογοτεχνιμά-
των. Ανάμεσα στα ποιήμα-

τα της τελευταίας συλλογής
του ξεχωρίζουν και μερικά

στα οποία βρίσκουμε τα δι-
ώματα του ποιητή από την

ζωή του στο χωριό.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κ.Ω.Δ.Ι.Κ.Ο.Σ.	(0657)
ΟΤΕ Δελ6)κίου	22399, 22121,
	22139
ΔΕΗ Δελ6)κίου	22211
Ταχ. Βήσανης	22249
Ταχ. Δελ6)κίου	22244
Ταχ. Κεφαλόδρυσου	41210
Ταχ. Παγωνιανής	31210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22198
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας Δελ6)κίου	22222
	22540, 22541

Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσανης	22366
Ιατρείο Κερασόδου	22112
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Παγωνιανής	31203
Φαρμακείο Δελ6)κίου	22525
Αστυνομία Δελ6)κίου	22216,
	22365
Αστυνομία Καστανή	51370
Αστυνομία Κεφαλόδρυσου	41216
Αστυνομία Κτίσματα	51292
Αστυνομία Παγωνιανή	31201

Κακαβιά Έλεγχος	51230
Διαβατηρίων	51210
Κακαβιά Τελωνείο	22208
Δασονομείο Δελ6)κίου	51300
Φυλάκιο Κακαβιάς	

Σεμινάριο στο Δελβινάκι

Με πρωτοβουλία της Τ.Ε.
Δ.Κ. Ν. Ίωαννίνων οργανώ-
θηκε σεμινάριο στο Δελβι-
νάκι στις 15 Νοεμβρίου για
ενημέρωση των κοινοταρχών
σε θέματα, συνένωσης κοι-
νοτήτων, τριτοῦς προγράμ-
ματος 1989 — 91 ανάπτυξ-
εως τοπικής αυτοδιοικήσε-
ως και μελέτης ανάπτυξε-
ως Παγωνίου.

Το σεμινάριο έγινε σε συ-
νεργασία με την «ΗΠΕΙ-
ΡΟΣ Α.Ε.». Το Σεμινάριο
παρακολούθησαν οι Δήμαρ-
χος Δελβινακίου και κοινο-
τάρχες ή αντιπρόσωποί τους
από τα χωριά Παγωνιανή,
Καστανή, Ώραιόκαστρο,
Κρυονέρι, Φαράγγι, Κεφαλό-
δρυσο, Δολό, Βήσανη, Α-
γιος Κοσμάς.

Έγινε συζήτηση και αν-
ταλλάγησαν απόψεις.

Πρόγραμμα ΟΤΕ 1989

Στο πρόγραμμα του ΟΤΕ
1989 όπως ανακοινώθηκε
στην περιφερειακή συνέλευ-
ση κοινωνικού ελέγχου, για
τό Παγώνι, περιλαμβάνον-
ται τα ακόλουθα έργα:

Επέκταση του Τηλεφω-
νικού Κέντρου Δελβινακίου
κατά 200 παροχές.

Επέκταση του Τηλεφω-
νικού δικτύου σε χωριά ως έ-
ξης:

- Λάδβανη 12 γραμμές
- Στρατίνισα 12 γραμμές.
- Τερίχι 3 γραμμές.
- Φαράγγι 3 γραμμές.
- Ψηλόκαστρο 12 γραμ-
μές.
- Βρίστοβο 12 γραμμές.
- Ρουσιά 12 γραμμές.

Τελείωσε το κοινοτικό κτίριο Μερόπης

Οι τελευταίες εργασίες
ολοκληρώνονται στο κοινο-
τικό κτίριο Μερόπης. Μια
προσπάθεια. Συλλόγου και
Κοινοτήτων πραγματώνεται
και ένα κτίριο πολλαπλής
χρήσεως παραδίδεται στους
κατοίκους και στην κοινή έ-
ξυμπρέτηση. Το κτίριο κό-
στισε περίπου τρία (3) έ-
κατομμύρια και η δαπάνη
καλύφθηκε από δάνειο και
χρήματα που συγκεντρώθη-
καν από εκδηλώσεις και δώ-
ρεές.

Για την συνένωση Κοινοτήτων

Η πλειοψηφία απαντάει αρνητικά

Σχετικά με την συνένωση των Κοινοτήτων σε Δήμους
σύμφωνα με το 345/8 — 7 — 1988 Π. Διάταγμα τα πε-
ρισσότερα από τα Κοινοτικά Συμβούλια της Έπαρχίας
Παγωνίου απάντησε αρνητικά. Συγκεκριμένα μέχρι 30 Νο-
εμβρίου ή αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχίας Ίωαννίνων
είχε πάρει τις παρακάτω απαντήσεις κατά Γεωγραφική
Περιοχή (Ένοτητα).

— 1η ΕΝΟΤΗΤΑ: Η Βήσανη απάντησε ΝΑΙ. Οι
άλλες Κοινότητες Λίμνη, Αγ. Κοσμάς, Κ. Μερόπη και Ώ-
ραιόκαστρο, απάντησαν ΟΧΙ.

— 2η ΕΝΟΤΗΤΑ: Το Κεφαλόδρυσο απάντησε ΝΑΙ.
Οι άλλες Κοινότητες Βασιλικό, Γεροπλάτανος και Ρουσιά,
ΟΧΙ.

— 3η ΕΝΟΤΗΤΑ: Η Παγωνιανή απάντησε ΝΑΙ. Ά-
τις άλλες Κοινότητες. Μερόπη, Ποτικιάτες και Κακόλα-
κος απάντησαν ΟΧΙ. Οι κοινότητες Δρυμιάδων, Παλιοπύρ-
γου, Σταυροσκιαδίου και Ώρειου — Ξηροβάτου δεν ά-
πάντησαν.

4η ΕΝΟΤΗΤΑ: Κρυονέρι και Τερίχι απάντησαν
ΟΧΙ. Το Δελβινάκι και το Φαράγγι δεν απάντησαν.

5η ΕΝΟΤΗΤΑ: Οι κοινότητες Κτίσματα και Αγία
Μαρίνα απάντησαν ΝΑΙ. Οι άλλες κοινότητες, Άργυροχώ-
ρι, Καστανή και Μαυρόπουλο, απάντησαν ΟΧΙ. Η Χαραυ-
γή δεν απάντησε.

— 6η ΕΝΟΤΗΤΑ: Η κοινότητα Λάδβανης απάντη-
σε ΟΧΙ. Οι άλλες κοινότητες, (Κερασόδο, Περιστέρι, Δη-
μόκορη και Στρατίνισα) δεν απάντησαν.

Στό Δελβινάκι

85χρονη κάηκε μαζί με τό σπίτι της

Φρικτό θάνατο δρθηκε τά
ξημεράματα στις 7 Νοεμ-
βρίου στο Δελβινάκι ή 85
χρονη Μαρία Σαρρή, όταν τό
σπίτι στο οποίο έμενε μόνη
της, κάηκε έντελώς από ά-
γνωστη μέχρι στιγμής αίτια.
Η πυρκαγιά ξέσπασε στις

6 τό πρωί. Όταν οι άνδρες
της Πυρεσβεστικής κατόρ-
θωσαν να σβήσουν π ή φωτιά,
από τά έρείπια του σπιτιού
άνέσταναν άπαιθανοκωμένη
την άτυχη γριά, ή οποία
είχε καί ζωντανή.

Αλβανοί φυγάδες στην Παγωνιανή

Στις 16 Νοεμβρίου δύο
φυγάδες Αλβανοί παρουσιά-
στηκαν στην Παγωνιανή έ-
κπυλίστησαν πολιτικό άσυλο.
Πρόκειται για τον Σέμσο
Μπεκίρη 32 χρόνων άγαμό,
συνδρακτορά, από τό Άργυ-
ρόκαστρο και τον Μπεσνίκ
Ντούμη 29 χρόνων, ξυλουργό,
έγγαμο, πατέρα ενός ά-
νηλικού τέκνου, επίσης από
τό Άργυρόκαστρο. Οι φυγά-
δες μεταφέρθηκαν στο Δελ-
βινάκι στο Αστυνομικό Τμή-
μα.

Υποψήφιοι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι

Στις 30 Νοεμβρίου έληξε
ή προθεσμία υποβολής υπο-
ψηφιότητων για την θέση
Νομαρχιακού Συμβούλου της
Έπαρχίας Παγωνίου για
την περίοδο 1989 — 1990.

Υποβλήθηκαν οι παρακά-
τω υποψηφιότητες κατά άλ-
φαθητική σειρά.

— Καλαμπάκας Θεοφά-
νης.

— Οικονόμου Εύαγγελος.

— Παππάς Γεώργιος.

— Σιέρης Σπυρίδων.

Παγωνήσια στο Δικαστικό

Η 8)δα Μαρία Τόμου του
Ίωαννη από την Παγωνιανή
πτυχιούχος της Νομικής πέτυχε
στον δικαστικό κλάδο. Η έφη-
μερίδα μας συγχαίρει την Μα-
ρία για την επιτυχία της και
της εύχεται καλή σταδιοδρομία.

Τα πρώτα χιόνια

Τα πρώτα χιόνια έπεσαν
στο Παγώνι στις 20—21 Νοεμ-
βρίου. Βέβαια, στα πιο ύψηλα
σημεία.

Οι Δρυμιάδες δέχτηκαν πρῶ-
τες τό πρώτο χιόνι. Τα βουνά
μας στολίστηκαν και ντύθηκαν
τά χειμωνιάτικα τους λευκά
σεγκούμα. Προβλήματα δεν
παρατηρήθηκαν.

Όλοι είναι έτοιμοι. Οι κτη-
νοτρόφοι με τις ζωτοτροφές και
τα νοικοκυριά με τά ξύλα για
τά τζάκια.

Στη Στρατίνισα Η γιορτή τσίπουρου

Στις 19 Νοεμβρίου έγινε κι
εφέτος ή γιορτή του τσίπουρου
στη Στρατίνισα.

Ήταν μία βραδιά γεμάτη
παραδοσιακή και άναμνήσεις. Πά-
νω από 250 άτομα συμμετείχαν
στο τραπέζι όπου προσφέρθη-
καν παραδοσιακά φαγητά, πί-
τα και τσίπουρο. Χόρευαν και
τραγουδούσαν μέχρι άργά τό
βράδυ οι μόνιμοι κάτοικοι, οι
έξομοι από την Αθήνα και
οι επισκέπτες από τά γύρω
χωριά. Στην εκδήλωση παρα-
βρέθηκε ο Δήμαρχος Ίωαννίνων
κ. Φ. Φίλιος, άθροισμα του θεά-
τρου από τά Γιάννινα και πολ-
λοί Παγωνήσιοι.

Μία ακόμη εκδήλωση χειμω-
νιάτικη παίρνει την θέση της
στην ζωή της Στρατίνισας με
πρωτοβουλία του Πολιτιστικού
Συλλόγου.

ΞΗΜΕΡΩΜΑ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 ΣΤΙΣ ΠΟΝΤΙΚΑΤΕΣ

Φυγή κάτω από έκρήξεις οβίδων

Οι Ποντικάτες ξημέρωσαν την αυγή στις 28 'Οκτωβρίου 1940 από τις βροντές του 'Ιταλικού πυροβολικού και της αναπάντης της γέφυρας Γκόλα. 'Αμέσως μετά το χωριό δέχτηκε τις πρώτες οβίδες των 'Ιταλών. Δυσ Ποντικάτιώτισες ή Εύδοξια Κουτσολιόντου το γένος Νατίδη και ή 'Ελένη σύζυγος Παντελή Δέρμου θυμούνται:

'Από μέρες, λέει ή Εύδοξια, κουδενιάζονταν ότι θα γίνει πόλεμος. Λίγες μέρες πριν, ένα δράδυ που ξεφυλλίζαμε καλομπόκια στο σπίτι του Λίτη θλέπαμε ένα δυνατό προβολέα που φώτιζε πς Μπόζο από τό Μπόζοζαϊνίτικο μέχρι τό Ποντικάτιώτικο. 'Ακόμη, συχνά πετούσαν αεροπλάνα πάνω από τό χωριό. Τό πρωί στις 28 ξυπνήσαμε από τίς κανονικές που άκούγονταν. Ξέ λίγο έπεσε μιά οβίδα από τό πάνω χωριό. Μετά έπεσε μιά δεύτερη στόν κάτω μαχαλά, στό άλόνι του Βάρδη. Τότε άναστατώθηκε τό χωριό. Πάλεμος, άρχισε ό πόλεμος, έλεγαν όλοι, κι έτρεχαν νά μαζέψουν τά πράματα.

Στόν Κάτω Μασαλά, θυμιάται ή 'Ελένη ξυπνήσαμε από τίς κανονίες. "Έπεσαν τρεις οβίδες στό χωριό. Τραυματίστηκε κι ό ιδασκαλος. Τότε μάς φώναξαν: «Τί κοιμάστε, άρχισε ό πόλεμος». Σηκωθήκαμε και μαζεψήκαμε στήν μπύμιτσα του Τασούλη 40 - 50 άτομα. Οι κανονίες άκούγονταν κι ό φόβος μάς είχε βουδάνει όλους. Καθήσαμε εκεί κρυμένοι 2 - 3 ώρες.

Στόν πάνω μαλαλά, συνεχίζει ή Εύδοξια, όλοι έτρεχαν νά φύγουν. Μέ ότι προχειρό είχαν, μέ τόν φόβο στό μάτια, μέ τά παιδιά στήν άγκαλιά πήραν τήν ρίζα του βουνού πρós Πωγωνιανή, ενώ κάπου - κάπου έπεφταν οβίδες. Οι κανονίες πότε σταματούσαν, πότε άρχιζαν. Φεύγοντας φτάσαμε στό Βοστυνιώτικο και κρυφτήκαμε στίς Γούδες. Ριζώσαμε στίς πρύπτες του βουνού και άφουγκραζόμασταν. Χωρίς ψωμί, χωρίς κουβέρτες, περιμέναμε νά δούμε τί θά γίνει. Στό βάθος στό Χάνι Δελιδνάκι δλέ-

παμε νά πέφτουν οβίδες. Είμασταν εκεί 10 - 15 οικογένειες. Περιμέναμε μέχρι τό απόγευμα.

Στόν κάτω μαχαλά, κατά τις 8 βγήκαν από τήν μπύμιτσα. Γρήγορα, γρήγορα, συνεχίζει ή 'Ελένη, μαζεψάμε λίγα πράγματα, ψωμί, κουβέρτες, τά φορτώσαμε στά ζώα, πήραμε και τά γελάδια μαζί και ξεκινήσαμε. Είχαμε αποφασίσει νά πάμε στό Γκουβέρι τό σημερινό φάραγγι. Πέρασαμε από τά Ξεράκια, τό δάσος, που Λαχανά και κατεβήκαμε στόν δρόμο τής Πωγωνιανής. Περράσαμε πς ποτάμι κι άνηφορήσαμε στό Γκουβέρι. 'Εκεί μάς μοίρασαν στά σπίτια, όπου μάς φιλοξένησαν. Οι άνθρωποι έκαναν ό τι μπορούσαν. Είμασταν κάπου 40 νοματέοι.

Οι άλλοι στίς Γούδες τό άπόγευμα είχαν ήσυχάσει. Τό άπόγευμα, θυμάται ή Εύδοξια, γύρισε ό Τάωνης (Μήτσος — Χάνος) ό γίδαρος στό χωριό. Τά βρήκε όπως τά είχε αφήσει. 'Αναψε τόν φούρνο και έσφαξε τό καλύτερο πράγι νά τό ψήσει. Ξεθάρεψαν και άλλοι. Πήγε και ή μάνα μου στό σπίτι. 'Ανοιξε τό κατώγι νά δει τά ζώα και τότε διαπίστωσε ότι μιά οβίδα είχε τρυπήσει τόν τοίχο και βρίσκονταν στό δάπεδο άνέπαφη. Φώναξε τόν Τάωνη νά δει τί είναι: «Μή τό πειράξεις», τής είπε, είναι οβίδα. Μή τήν πατίσουν τά ζώα.

"Εβγαλε μέ προσοχή τά ζώα και μετά πήρε κουβέρτες, ψωμί, τυρί και λίγο κρέας που τής έδωσε μισοψημένο ό Τάωνης και ξαναγύρισε στίς Γούδες. Και άλλοι είχαν φέρει κουβέρτες και τρόφιμα. 'Εκεί περάσαμε τήν πρώτη νύχτα του πολέμου μέ τόν φόβο στήν καρδιά και τήν αγωνία γιά πούς δικούς μας στρατιώτες. Τήν άλλη μέρα γυρίσαμε στό χωριό, ενώ κάπου - κάπου έπεφταν οβίδες. Οι κανονίες πότε σταματούσαν, πότε άρχιζαν. Φεύγοντας φτάσαμε στό Βοστυνιώτικο και κρυφτήκαμε στίς Γούδες. Ριζώσαμε στίς πρύπτες του βουνού και άφουγκραζόμασταν. Χωρίς ψωμί, χωρίς κουβέρτες, περιμέναμε νά δούμε τί θά γίνει. Στό βάθος στό Χάνι Δελιδνάκι δλέ-

παμε νά πέφτουν οβίδες. Είμασταν εκεί 10 - 15 οικογένειες. Περιμέναμε μέχρι τό απόγευμα.

Πρώτες ώρες στις Δρυμάδες ο λοχίας Τσιμπούκης

"Εγινε θρύλος

Στό μεθοριακό φυλάκιο Δρυμάδων ύπηρετούσε κι ό λοχίας Τσιμπούκης. Δέν θυμούνται τό μικρό του όνομα ούτε άν ήταν ό έπικεφαλής τής φρουράς του φυλακίου. "Όμως τό όνομά του έμεινε στήν παράδοση τής περιοχής σάν ό θρυλικός λοχίας που πολέμησε μόνος του.

Λίγες μέρες πριν από τήν 28η 'Οκτωβρίου του '40 παιδιά του σχολείου Δρυμάδων πήγαν επίσκεψη στό φυλάκιο. Οι 'Ιταλοί έκαναν πλέον αισθητή τήν παρουσία τους. 'Ο μαθητής τότε Γιάννης Τσαγκούλης θυμάται τόν λοχία Τσιμπούκη που τούς έλεγε κρατώντας ένα όπλοπολυβόλο «μέ γεμιστήρα μισοφέγγαρο»: «Βλέπετε αυτούς απέναντι; Είναι 'Ιταλοί. "Αν θελήσουν νά μπουν μέσα, στήν 'Ελλάδα, μ' αυτό έδώ θά τούς σταματήσουμε». Αυτά έλεγε στούς μικρούς μαθητές ό λοχίας Τσιμπούκης δίνοντας συγχρόνως και θάρρος στούς κατοίκους του χωριού. Τά ξημερώματα στις 28 'Οκτωβρίου άρχισαν οι 'Ιταλοί μέ ριπές πολυβόλων από τό Δασασκηνίες. Τό φυλάκιο συμπτύχθηκε όπως είχε διαταγή. 'Ο λοχίας Τσιμπούκης όμως δέν ήθελε νά διαψευστεί στούς μικρούς μαθητές. "Επρεπε ακόμη κάτι νά κάνει γιά νά δώσει τόν χρόνο σ' άλλα τμήματα νά συμπυκνωθούν. Πήρε τό όπλοπολυβόλο του και σφαίρες και άκροβολίστηκε πάνω από του Μακρυγιάννη. 'Από κει χτυπούσε στό φυλάκιο όπου είχαν φτάσει οι 'Ιταλοί. Μετά μετατοπίστηκε πς πίσω στήν 'Αγία Τριάδα. Συνέχισε, από κει νά χτυπάει όπου έδλεπε 'Ιταλούς. 'Η κάννη του όπλοπολυβόλου ξεσταίνονταν. Τήν άλλαζε. Κρύωνε τήν καυτή κάννη στά ρυάκια και μετατοπιζονταν από ράχη σέ ράχη. Μακρυγιάννη, 'Αγία Τριάδα, Πορί, Παπακυριάκη, Μερόδρου, Κροινίες. Χτυπούσε και αναδιπλώνονταν. Οι 'Ιταλοί δέχονταν τά χτυπήματα και σωματοούσαν. "Επιβράδυναν τήν κίνηση. 'Ο λοχίας Τσιμπούκης, κάποτε σταμάτησε. Δέν είναι, εξακριβωμένο άν τραυματίστηκε ή τελείωσαν οι σφαίρες. 'Αργότερα βρίσκεται στό Καλπάκι. 'Η πράξη αυτή του λοχία Τσιμπούκη έγινε θρύλος στίς Δρυμάδες. Κανείς δέν ξέρει πόσους χτύπησε. Στού Παπακυριάκη όμως οι 'Ιταλοί έθασαν τούς νεκρούς τους σε όμαδικό τάφο. 'Ο λοχίας Τσιμπούκης μετά 48 χρόνια ζει στή σκέψη των Δρυμαδιωτών. Οι θέσεις που ταμπουρώθηκε και πυροβολούσε τούς 'Ιταλούς είναι σημαδεμένες γιά τούς κατοίκους τών Δρυμαδών. «Νά, από δώ χτυπούσε ό λοχίας Τσιμπούκης». Νά, σέ κείνα τά δένδρα έστησε τό πολυβόλο». «Νά, από κείνη τήν ράχη έβρισε τούς 'Ιταλούς». 'Ο λοχίας Τσιμπούκης είναι πλέον ένας θρύλος που τρέχει στίς ράχες σάν ήρωας στίς πρώτες ώρες του πολέμου.

Τί γίνεται. Πέρασαμε από τόν καταλλισμό του στρατού μας στήν Μπούνα. Δέν υπήρχε ψυχή. 'Εκεί βρήκαμε τρόφιμα και κουβέρτες. Πήραμε μερικά. Πήγαμε μέχρι τό Χάνι Φακασιόλη, μετά στό χωριό και γυρίσαμε στό Γκουβέρι. 'Εκεί καθήσαμε 2 - 3 μέρες και μετά γυρίσαμε όλοι στό χωριό. Δέν γνωρίζουμε τίποτε γιά τούς άνδρες μας που ήταν στρατιώτες εκεί στά γύρω φυλάκια. Ξούσαν, σκοτώθηκαν, τραυματίστηκαν, αιχμολωτίστηκαν; Δέν ξέρουμε τίποτε. 'Ο πόλεμος συνεχίζονταν στό Καλπάκι. 'Εμείς είχαμε τήν πρώτη κατοχή μέ τόν φόβο και τήν άναμονή.

Αυτά θυμήθηκαν ή Εύδο-

ξια και ή 'Ελένη από τίς πρώτες ώρες και τήν πρώτη μέρα του πολέμου. 'Ο δάσκαλος ό πρώτος τραυματίσας εκ του άμαχου πληθυσμού τά ξημερώματα στις 28 'Οκτωβρίου καταγγέλονταν από τά Σουδενά όπως θυμάται ή Εύδοξια.

'Η φυγή των Ποντικάτιωτών έγινε και σέ άλλες σπηλιές. Αυτή ή δραματική, περιπέτεια των Ποντικάτιωτών τήν πρώτη μέρα του πολέμου δέν ήταν και ή τελευταία. 'Η μεγάλη και δραματικότερη περιπέτεια, άρχισε στις 21 Νοεμβρίου μέ τήν όμοδική όμηρεία όλου του χωριού. Μιά ιστορία που θά περιγράψουμε μιά άλλη φορά.

Λαογραφικά

Η "ΔΙΩΧΝΩ,"

'Η λέξη «διώχνω» είναι τό φυσιοσπικό του ρήματος τής δημοτικής μας γλώσσας «διώχνω» στήν άρχαία «διώκω», που σημαίνει εκδιώκω, κυνηγάω, αναγκάζω κάποιον νά φύγει.

«Διώχνω» έλεγαν τά παλιά χρόνια στό Πωγωνί μας, εκείνο τό φθιμωριάτικο άγριολούλουδο, μέ τόν κοντό μίσχο και τά τέσσερα πέταλα που, σάν διάβαινε ό Αύγουστος και άρχιζαν τά πρατόβροχια, φύτρωνε άπρόσκλητο και γεμίζει τά πλάγια και τά ισάδια τής παρίδας μας μέ περίσσα όμορφα και χάρη.

Οι διώχνες ήταν τά πρώτα στολίδια του φθιμωριού μας και τά στερνά του χάδια στήν ταλαιπωρημένη από τά καλοκαιρικά λιποπρία γή. Μά μέ τόν έρχομό τους πλησίαζε, ζύγωνε, έφτανε ή πικρή ώρα που οι «ταξιδιαρήςες» έάπαρναν και πάλλι τό δρόμο τής ξενιτιάς. "Ετσι αυτά τά λουλούδια που μέ τό άνοιγμα τους θύμιζαν σέ αυτούς ότι έφτασε ή ώρα νά ξενιτευθούν, νά μαζέψουν, άρα τούς άπομάκρυναν, τούς έδιωχναν από τόν πόπο τους, ονομάστηκαν, πόσο σοφά αλήθεια, «διώχνες».

«Βγήκε ή διώχνη, ήρθε ή διώχνη», άκούγονταν γεμάτες σπαράγμο και παράπο οι γυναικίστιες φωνές. 'Από στόμα σέ στόμα τό κακό μαντάτο γυρνούσε στούς μαχαλάδες του χωριού. Βουδαμάρα βαριά άπλωνόταν τριγύρω.

Οι άντπανδρες και έρωτοχτυπημένες, μέ πίκρα σιάσθικά μέ μίσος και ζήλεια, τίς κοιτάζαν που έστεκαν κρεβατιμένες στό πέτο του σασκακιού του άγαπημένου τους. 'Εκεί τίς κάρφωνε εκείνα, άφού τίς ξεριζώναν μέ εκδικητική μανία, προσπαθώντας νά δείξουν άδιάφοροι και γενναίοι.

Οι πατημένες, μαραμμένες και σιωπηλές, μέ χαμηλωμένα τά μαντήλια μέχρι τή μύτη, μη λάχει και φαινότανσαν πά πρησμένα άπ' τά δάκρυα μάτια τους, έτσι μάζαν άγόγγυστα γι τήν ξενιτιά τόν άφάντη τους. 'Η γριά μάνα στό παραγώνι σύμπαγε μέ τά τρεμάμενα ροζισμένα χέρια της πά κούσουργα που σιγότριζαν στή στήνα και μάτια προ-

σπαθούσε νά κρατήσει τίς στεφαιναίες στό κανονικό ρυθμό τους. Και εκείνος, ό «κύρης» ό «άφέντης», ή «κολώνα που σπνιού» μέ βαριά καρδιά, μέ κρυμμένο παράπονο, όρθός, στητός, άγόρασζε τά «χρειάζόμενα» γιά νά βγάλει τό χειμώνα ή φαμελιά του και άφού άποχαλρετούσε τούς δικούς και τούς γειτόνους του κατηφόριζε στό μεσοχώρι. 'Εκεί άντάμωνε μέ τούς όμοιους του. Φώναζαν τά όργανα και ό έρριχναν στό πιστό και τό γλέντι. Τραγούδια και μοιρολόγια, άντάμα - άντάμα. «'Ανάθεμά σε ξενιτιά και σύ και τά καλά σου». «Χωρίζει ή μάνα τό παιδί και τό παιδί τή μάνα, χωρίζονται τά άνδρόγυνα πολυαγαπημένα»...

Και άλλα κι άλλα πολλά τραγούδια, όλα άργόσυρτα, δαρικά, παραπονοϊκά, ποινένια. "Ετσι τούς έβρισκε τό λάλημα του πτενιού και πριν χαράξει ή αυγή κινούσαν όλοι μαζί -φευγάτα χελιδνάκια - και παίρνουν τό στρατί τής ξενιτιάς. Αυτή είναι ή σοιρά, άκόμα και πώρα, του 'Ηπειρώτη. Ποιός ξέρει τί έγραφε γι' αυτούς τό ριζικό τους; 'Απόμεναν πίσω τους πανέρημες και μόνες οι φαμελιές τους, που σάν τίς χελιδνοφαλιές θά τίς έδερνε άγρια τό χειμώνατο ξεροβόρι.

'Η ποινεμένη μάνα, όταν στραγγίζουν τά δάκρυα άπ' τό χωρισμό, μάζευε σάν κλώσσα τά σκορπισμένα παιδιά της. Αυτή ήταν πλέον ό τιμονιέρης, τό στήριγμα του σπιτικού της. 'Ερημο τό χωριό. 'Αδεια τά άντρικά στασιδια τής 'Εκκλησιάς, βουδó τό άλλοτε χαμογελαστό μεσοχώρι, μέ μόνη σντροφιά τό μόνο πιστό σντροφό του, τόν πελώριο πλάτανο. Τόν πλάτανο που γεννήθηκε, ρίζωσε και θέρεινε παγεές ρίζες του, ρουφάει άσταμάτητα άμείλιτο νερό από τά αστήρευτα στήθια και τρώει καθαριές τροφές από τά παρθένά σωθικά της. Δέν πλανεύτηκε από τίς σειρήνες τής ξενιτιάς και δέν φαρμακώθηκε από τίς πύσες πίκρες της. Γι' αυτό πόν βρίσκουμε, έταν ξαναγυρίζουμε, νά μάς προσμένει εκεί περή-

Ο ΜΙΛΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ίπποκόμος του συν)ρχη Φριζή θυμάται

Στίς 18 'Ιουλίου 1940 καλούμαι μέ άτομική πρόσκληση ως έφεδρος και παρουσιάζομαι στό Χάνι Δελιδνάκι όπου ήταν ή έδρα του 'Υποτομέα, διοικητής του όποιου ήταν ό συνταγματάρχης Μαρδοχαίος Φριζής. Σέ λίγες μέρες μέ πήσαν γιά ίπποκόμο του Φριζή. 'Ο Φριζής ήταν ένας χαρούμενος άνθρωπος. Όλη τήν ήμέρα έτρεχε από τμήμα σέ τμήμα. Πότε μέ άντακίνητο και πίο συχνά μέ τό άλλογο. "Ηταν λιγομίλητος. 'Αλλά όταν τον ρωτούσα μου έλεγε: «Θάχουμε πόλεμο». "Όλο τό καλοκαίρι του 1940 γίνονταν προετοιμασίες. 'Ο Φριζής άρκετές μέρες πριν, διανυκτέρευε στά Κτίσματα σπήν Γέφυρα του Γκόλα. Τήν παραμονή 27 'Οκτωβρίου του ζήτησα νά πάω σπίτι μου στό Δελιδνάκι. Χαμογέλασε και μου είπε: Πήγαυε. Ξημερώματα Δευτέρας 28 'Οκτωβρίου καλέ τίς 5 ακούστηκαν δυνατές μπουμπου-

ναριές. Ήταν κανόνια. 'Αμέσως νύθηκα και χωρίς νά χαιρετήσουν γυναικα και παιδί έφυγα γρήγορα γιά τό Χάνι Δελιδνάκι. 'Εφτασα σέ μισή ώρα. 'Εκεί κοντά βρήκα τόν Κύρο Κύρου χωριολό, ό όποιος μου είπε ότι όλοι έφυγαν. Πράγματι βρήκα τούς στρατιώτες άδειους. 'Ο Φριζής ήταν στά Κτίσματα. Οι άλλοι εχαν συμπτυχθεί από τμήμα σέ τμήμα. Πότε μέ άντακίνητο και πίο συχνά μέ τό άλλογο. "Ηταν λιγομίλητος. 'Αλλά όταν τον ρωτούσα μου έλεγε: «Θάχουμε πόλεμο». "Όλο τό καλοκαίρι του 1940 γίνονταν προετοιμασίες. 'Ο Φριζής άρκετές μέρες πριν, διανυκτέρευε στά Κτίσματα σπήν Γέφυρα του Γκόλα. Τήν παραμονή 27 'Οκτωβρίου του ζήτησα νά πάω σπίτι μου στό Δελιδνάκι. Χαμογέλασε και μου είπε: Πήγαυε. Ξημερώματα Δευτέρας 28 'Οκτωβρίου καλέ τίς 5 ακούστηκαν δυνατές μπουμπου-

Η γέφυρα Κτισμάτων

Ανατίναξη λίγο μετά τήν επίθεση

Ο Μιχάλης Σπύρου ήταν εκεί

Τό σχέδιο άμυνας άπέβαινε στήν 'Ιταλική επίθεση περιλάμβανε και τήν ανατίναξη τής γέφυρας του παλαιού δρόμου ακριβώς κάτω από τά Κτίσματα από ύψος του νεοαναγειρόμενου περιφους, καμινάτος, άγέραστος. Πόσο άληθεια τόν ζήλευα;

Τά χρόνια πέρασαν και οι καιροί άλλαξαν. 'Η ξενιτιά που γιά τόν Πωγωνήσιο στά πίο παλιά χρόνια ήταν σκληρή, άπάνθρωπη, γεμάτη πίκρες, δυσκολίες και φασμάκια τώρα άπλώνε, γλυκάνε, μαλακώνε, γιατί κουδαιλάει φεύγοντας, σάν άλλες πελαργός, όλη τή φαμελιά κοντά του, δίπλα του, γιά νά διαδούν μαζί τό χειμώνα, αλλά κι ολόκληρη τή ζωή τους.

Στό Πωγωνί μας, οι νέοι μας δέν γνωρίζουν πς κλώχνης τίς λένε τώρα κικλάμινα ή δέν ξέρω πώς άλλοιως. Κι όμως κάθε χρόνο, τέ-

πτερου. 'Ο Μιχάλης Σπύρου από τά Κτίσματα που ήταν στήν ομάδα Μηχανικού στήν όποια είχε ανατεθεί ή άποστολή τής ανατίναξης θυμάται: Είχαμε κατασκευάσει πολλές πύργους πριν από τήν 28η 'Οκτωβρίου 1940 δίπλα στή γέφυρα κάτω από τά Κτίσματα. Είχε προετοιμαστεί ή ανατίναξη και περιμέναμε. Όλοι περίμεναν τόν πόλεμο. Τό πρωί στις 28 'Οκτωβρίου άκούμε τόν κρότό από τήν ανατίναξη τής γέφυρας Γκόλα. Τότε μάς έπαν νά φύγουμε γιά τό Χάνι Δελιδνάκι όσο γίνεται πίο γρήγορα. 'Εμειναν μόνο οι ειδικοί γιά τήν ανατίναξη.

Γύρω μας άκούγονταν οι εκρήξεις από τίς οβίδες και οι σφαίρες των πολυβόλων. "Όταν άπομακρυνθήκαμε άρκετά, άκούσαμε τόν κρότο από τήν ανατίναξη τής γέφυρας. Αυτή ήταν ή άποστολή μας. Είμαστε 10 - 15 στρατιώτες. Στό Χάνι Δελιδνάκι μάς παρέλαβαν αυτοκίνητα γιά τά Γιάννενα.

●) —> ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΣΤΗΝ 7η ΣΕΛΙΔΑ

Η γεωργοοικονομική ανάπτυξη Πωγωνίου

ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ
καί βασικός συντελεστής για
τή γεωργική ανάπτυξη. Δεν
μπορούμε να μιλούμε για
γεωργική ανάπτυξη σ' έναν
τόπο που λείπει το νερό.

Καί η Έπαρχία Πωγωνίου
σήμερα στο μέγεθος της στε-
ρείται του βασικού αυτού
συντελεστή, όχι μόνον για
τήν άρδευση των καλλιεργει-
ών, αλλά και για την ι-
κανοποίηση των υδρευτικών
ανάγκων των κατοίκων όρι-
σμένων χωριών.

Επομένως το πρώτο που
έχει να κάνει μελέτη για
γεωργική ανάπτυξη είναι να
προβλεπεί μια υδρολογική
έρευνα για να φανερώσει
είναι ο ύδατος πλούτος της
περιοχής.

Η υδρολογική αυτή έρε-
υνα πρέπει να στραφεί στην
εξέυρεση των επιφανειακών
υδάτων, των αρτεσιανών και
των υπογείων αντλούμενων
υδάτων. Εάν όλες αυτές οι
πηγές δεν αποδώσουν θετικά
αποτελέσματα θα πρέπει να
καταφύγουμε στη συγκέν-
τρωση των νερών των βρο-
χών του χειμώνα σε τεχνη-
τές λίμνες με την κατασκευή
φραγμάτων στους πρόποδες
κατά κύριο λόγο των βουνών
μας εκεί που προσφέρονται
οι θέσεις και το έδαφος, ό-
πως το αυτοστηματούχο γί-
νεται στις όρεινες και ήμιο-
ρεινές περιοχές της Ιταλίας.

Τόσα χιόνια και βροχές
πέφτουν στην Έπαρχία μας
είναι δυνατόν να μη βρεθούν
νερά σε κάποια από τις πα-
ραπάνω μορφές;

Και βέβαια όταν μιλάμε
για μια τέτοια έρευνα θα
χρησιμοποιήσουμε πιστώσεις για
να γίνουν γεωτρήσεις κ.λ.π.
που αν δεν διατεθούν από
την Πολιτεία δεν γίνεται τί-
ποτε.

Τό νερό μπορεί να αξιο-
ποιηθεί και τις πιο άγονες
εκτάσεις. Τό Ισραήλ από
τή λίμνη της Τιβεριάδος κα-
τασκεύασε ένα αρδευτικό
δίκτυο 900 χιλιομέτρων και
μέ τεχνητή βροχή που υπάρ-
χει σχεδόν παντού, αρδεύον-
ται και οι πιο άγονες λοφώ-
δεις εκτάσεις που έχουν με-
ταβληθεί σε θαμνίστους λα-
χανόκηπους και άνθηκηπους.

Ο δεύτερος συντελεστής
τό έδαφος, δηλαδή οι καλλι-
εργούμενες εκτάσεις είναι
δεδομένες και δεν μπορούν
να μεταβληθούν, εκτός από
τις εκχερσώσεις και έκδα-

σώσεις όπου μπορεί να γί-
νουν για να αυξηθεί η έκτα-
ση τους.

Φυσικά η βελτίωση της
ποιότητας των εδαφών με
διάφορα μέσα όπως λιπά-
σεις κ.λ.π. είναι μέσα στην
τεχνική της κάθε καλλιέργει-
ας που θα προτιμηθεί σε
κάθε περίπτωση.

Τέλος το κλίμα οι κλιμα-
τολογικές συνθήκες είναι έ-
πίσης δεδομένες και δεν μέ-
νει παρά οι καλλιέργειες
που θα επιλεγούν να είναι
προσαρμοσμένες στις συνθή-
κες αυτές. Μετά από αυτούς
τους τρεις συντελεστές ά-
μεση προτεραιότητα έχουν
τά έργα υποδομής μεταξύ
των οποίων την πρώτη θέση
κατέχουν οι αγροτικοί δρό-
μοι, που θα επιτρέψουν να
φθάσουν στο χωράφι τα γε-
ωργικά μηχανήματα, που
χωρίς αυτά δεν μπορεί σή-
μερα να γίνει γεωργία, δε-
δομένου ότι το έλλεινο άρο-
τρο με τα άροτρίοντα ζώα
που χρησιμοποιούνται κάπο-
τε μπήκε ήδη στο μουσείο.

Και εδώ φυσικά θα απαι-
τηθούν γενναίες πιστώσεις
για να γίνουν οι αγροτικοί
δρόμοι.

Αυτές είναι οι γενικές αρ-
χές που ισχύουν για την α-
νάπτυξη της γεωργίας και
στην Έπαρχία μας.

Και τώρα ως έρθουμε στον
κλάδο της κτηνοτροφίας στον
όποιο θα πρέπει να όμοιο-
γήσουμε ότι υπάρχει κάποια
σχετική πρόοδος στην Έ-
παρχία μας.

Εδώ θα χρειαστεί ειδική
έρευνα σε κάθε Κοινότητα
για να βρεθεί αν με την υ-
πάρχουσα σήμερα κτηνοτρο-
φία των μικρών ζώων προ-
βάτων και γιδιών έχει εξαν-
τληθεί η βοσκοικονομία των
βοσκών που υπάρχουν
και αν είναι δυνατή η περαι-
τέρω αύξηση του ζωικού κε-
φαλαίου.

Βεβαίως μπορεί να ανα-
πτυχθεί και η αγελαδοτρο-
φία υπό των απαραίτητο ό-
μως όρο ότι η γεωργία θα
μπορεί να εξασφαλίζει το
μεγαλύτερο μέρος των απαι-
τούμενων ζωοτροφών επιτο-
πίως, με την καλλιέργεια
διαφόρων κτηνοτροφικών φυ-
τών. Υπάρχει ακόμα και
τό θέμα της βελτίωσης των
βοσκών που ασφαλώς δεν
έχει εξαντληθεί στην Έπαρ-
χία μας δεδομένου ότι και
αυτό χρειάζεται μεγάλες
πιστώσεις.

Γενικά όμως η κτηνοτρο-
φία των μικρών ζώων των
προβάτων και των γιδιών
λόγω των δύσκολων συνθη-
κών που αντιμετωπίζει ο
κτηντρόφος και ιδίως λόγω
των δυσμενών καιρικών συν-
θηκών δεν είναι τόσο εύκο-
λη, ούτε και μπορεί ο καθέ-
νας να την κάνει, και έπο-
μένως και για το λόγο αυτό
τά περιθώρια ανάπτυξης
της είναι περιορισμένα.

Τά δάση που είναι ο έλ-
λος μεγάλος κλάδος θα πρέ-
πει να απασχολήσουν τους
Δασολόγους, γιατί εκείνο
που βλέπουν οι άπλοϊ άν-
θρωποι είναι ότι τά περισ-
σότερα δένδρα που δεν εί-

ναι και λίγα στην Έπαρχία
μας ακολουθούν τον φυσικό
βιολογικό κύκλο, δηλαδή
φυτρώνουν μεγαλώνουν και
τέλος γιγράζουν πέφτουν και
σχηματοποιούνται για να γίνον
χωρίς να τους γίνεται
καμιά έκμεταλλευση.

Πρέπει επιτέλους να γί-
ναι κάτι και στον τόσο α-
ξιόλογο αυτό τομέα στη δύ-
σμοιρη Έπαρχία μας.

Δεν αναφέραμε τίποτε για
τον ανθρώπινο παράγοντα
που είναι ο πιο βασικός για
να γίνουν όλα αυτά, αλλά
τό θέμα αυτό είναι πολύ
μεγάλο και θα χρειαστεί
άλλο άρθρο.

Θεσ/νική 30/10/1985.

Η «MANA» των Βησσαριωτών

Η «MANA» των Βησσα-
ριωτών Αθηνών είναι μια
ζεστή Πωγωνίσιαν γωνιά
στην Αθήνα (Μάρνη 38)
που συγκεντρώνει τους Βη-
σσαριώτες. Τον Δεκέμβριο
μια σειρά από προγραμμα-
τισμένες εκδηλώσεις θα φέ-
ρουν πιο κοντά Βησσαριώτες
και Βησσαριωτίσες μέσα σε
μια παραδοσιακή ατμόσφαι-
ρα. Η βραδιά ΧΥΤΗΣ (5
Δεκεμβρίου), η βραδιά
ΜΠΟΥΡΕΚΙΟΥ (15 Δεκεμ-
βρίου). Μόνο για Γυναίκες
(21 Δεκεμβρίου) είναι ευ-
καιρίες που δίνει η Άδελ-

φότητα για επικοινωνία, σύ-
σφιξη των δεσμών και δια-
τήρηση της παράδοσης. Εί-
ναι ένα παρόδειγμα για τον
τρόπο που πρέπει να δου-
λεύουν οι αδελφότητες ώστε
να εκπληρώσουν τον βασικό
σκοπό υπέρθεσης των που
είναι η διατήρηση των χω-
ριαστικών δεσμών των ταξεί-
δεμένων και της ανάμνησης
της γενέτειρας.

ΔΩΡΕΑ

Ο Ευάγγελος Μάνθος,
στην μνήμη της Χρυσανθής
Κυρούση δώρησε στο Περι-
φερειακό Ίατρείο Πωγωνίας
ένα οφθαλμοσκόπιο - ω-
τοσκόπιο για τις ανάγκες
του Ίατρείου.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

Με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς παραθέτου-
με την δύναμη σε μελητές των Ισχυρίων Πωγωνίου της
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σε παρένθεση είναι η περ-
σινή δύναμη.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Βασικό: μονοθέσιο	μαθητές	6	(13)
Βήσση: μονοθέσιο	μαθητές	11	(10)
Δελθινάκι: τριθέσιο	μαθητές	55	(65)
Κεφαλόβρυσο: πενταθέσιο	μαθητές	108	(100)
Κτίσματα: μονοθέσιο	μαθητές	4	(6)
Πωγωνιά: διθέσιο	μαθητές	32	(28)

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

Βασικό:	παιδιά	6	(7)
Δελθινάκι:	παιδιά	17	(22)
Κεφαλόβρυσο:	παιδιά	38	(43)
Πωγωνιά:	παιδιά	6	(11)

Σύνολο μαθητών δημοτικού για τά 6 σχολεία 216.

Πέρσι ήταν 222 μαθητές.

Σύνολο παιδιών στα τέσσερα Νηπιαγωγεία 674 Πέρ-
σι ήταν 74.

Συνεχίζεται λοιπόν η μείωση των μαθητών που σημά-
νει μείωση των νέων ανθρώπων. Ο καθένας μπορεί να δγα-
λει τά δικά του συμπεράσματα.

Ενέργειες για καλύτερη τηλεόραση

Υστερα από έγγραφο δια-
μαρτυρίας των κατοίκων και
φορέων της περιοχής Πωγωνίου
Ιωαννίνων προς τη Νομαρχία
το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων
έστειλε υπόμνημα προς την
Ελληνική Τηλεόραση ζητώντας
να εξετάσει τα παράπονα των
κατοίκων για την μη καθαρή
λήψη εικόνων.

Μετά από αυτό η Διεύθυνση
Τεχνικών Υπηρεσιών της Α.Ε.
ΕΡΤ—2 με έγγραφό της γνω-

στοποιεί τα εξής:

—Με την πρόσφατη τοποθέ-
τηση του αναμεταδότη Α-
σπραγγέλων καλύφθηκαν πλή-
ρως ή μερικώς όρισμένες ακό-
μη Κοινότητες της Έπαρχίας
Πωγωνίου.

—Παράλληλα η αρμόδια Υ-
πηρεσία έχει προγραμματίσει
μέσα στο πρώτο εξάμηνο του
1989 την ενίσχυση του αναμε-
ταδότη Καστανής μετά από
την οποία θα περιορισθούν ση-
μαντικά προβλήματα κάλυψης
της περιοχής.

—Μέχρι δε τέλος του 1988
θα εγκατασταθούν δύο αναμε-
ταδότες στην Πυρσόγιαννη και
στο Ραβένια.

Τέλος η ΕΡΤ—2 ζητά από
τη Νομαρχία τεχνική βοήθεια
κα ιοικονομική χρηματοδότηση
των Κοινοτήτων ώστε να κατα-
σκευάζουν σπιτάκια για τοπο-
θέτηση αναμεταδωτών.

Προβλήματα στις «αρμύρες»

Με τις πρώτες βροχές κόπη-
κε πάλι ο δρόμος στις «αρμύ-
ρες». Χώματα κατολισθήσαν α-
πό τα υπερκείμενα σημεία και
γέμισαν το δρόμο. Έτσι
η Λάδωνα και το Βρίστοβο α-
ποκόπηκαν συγκοινωνιακά από
το Δελθινάκι.

Η ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

*) —» ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ
'Από τα άλλα ιατρεία της ευθύνης του Κέντρου
'Υγείας δεν έχουν ιατρούς τα ιατρεία Καλπακι-
ου, Αρίστης και Άνω Ραβενίων. Η ιατρός κυ-
ρία Τσίρκα υπηρετεί στο ιατρείο Παρακαλάμου.
Τό γεγονός της ελλείψεως γιατρών σε ιατρεία
της περιοχής δημιουργεί πρόβλημα κάλυψης
των εφημεριών του Κέντρου 'Υγείας μιά και οι
εφημερίες καλύπτονται από τους ιατρούς των ι-
ατρείων της περιοχής. Υπάρχει ένα πρόβλημα
κάλυψης των θέσεων των ιατρών των Αγροτι-
κών Ιατρείων και του Κ. 'Υγείας λόγω απροθυ-
μίας υπηρετήσεως εκεί νέων ιατρών και λόγω
ελλείψεως ειδικών κινήτρων.

Τό θέμα είναι ασφαλώς σοβαρό γι' αυτό και
συχνά ακούγονται διαμαρτυρίες από τους κατοί-
κους πολλών χωριών μας. Έδώ όμως πρέπει να
κάνουμε και μια παρατήρηση. Υπάρχουν πολλοί
νέοι ιατροί Πωγωνήσιοι και πολλοί νέοι
Πωγωνήσιοι που φοιτούν στις ιατρικές scho-
λές. Είναι όμως δυσάρεστο που σχεδόν ουδείς
από τους δικούς μας νέους ιατρούς, δέχεται να
κάνει την θητεία του σε 'Αγροτικό Ίατρείο του
Πωγωνίου. Αυτό πρέπει να προβληματίσει όλους
τους Πωγωνήσιους. Και είναι κι ένα πικρό σχό-
λιο για τό ενδιαφέρον που θέλουν πολλοί να
δείχνουν για την έπαρχία μας όταν διαμαρτυ-
ρονται για την έλλειψη γιατρών. Πολλοί λένε.
Πού είναι οι Πωγωνήσιοι γιατροί; Άς κάνει ο
καθένας μας την δική του κριτική. Τό θέμα της
περίθαλψης στο Πωγωνί έχει διαφορές όψεις.
'Ελλείψεις, προβλήματα αλλά και υποχρεώσεις.

Η αλληλογραφία μας

Συνεχίζουμε να λαβαίνουμε γράμματα από συμπατριώ-
τες μας αναγνώστες της εφημερίδας μας με σχόλια, παρα-
τηρήσεις και υποδείξεις. Πολύ μας συγκινούν τά καλκευ-
τικά λόγια των επιστολογράφων. Άλλά περισσότερο μας
ικανοποιεί η συγκίνηση που γεμίζει τους συμπατριώτες μας
τό διάβασμα της εφημερίδας μας. Παραθέτουμε μερικά α-
ποσπάσματα επιστολών.

* Θερμά συγχαρητήρια και κάθε επιτυχία στην και-
νούργια έκδοση. Σ' όλους εμάς που γεννηθήκαμε στο Πω-
γωνί και περάσαμε σ' αυτό όλα τά καλοκαίρια των παιδι-
κών και εφηδικών μας χρόνων, η έκδοσή σου μας έδωσε με-
γάλη συγκίνηση και χαρά.

Διονύσιος Σταθόπουλος
Αθήνα.

* Θέλω να σάς συχαρώ ειλικρινά για την σύντομη
άλλά τόσο κατατοπιστική πληροφόρησή μας σε ό,τι αφορά
τό Πωγωνί.

Σάν πρόεδρος της 'Αδελφότητας «Μάνα του Πωγωνίου»
δρίσκω πως αυτές οι πληροφορίες θα καθοδηγούν πολλές
φορές τίς προσπάθειές μας, για παροχή κάθε είδους βοή-
θειας, ηθικής και υλικής, πάντα μέσα στις δυνατότητές μας
για τό δόκληρο τό Πωγωνί.

Ελευθερία Π. Δόδα
Πρόεδρος
«Μάνας του Πωγωνίου».

* Με μεγάλη χαρά ελάβαμε την «Νέα Φωνή του Πωγω-
νίου» και μας έθύμωσε παλιές αναμνήσεις. Είναι αλήθεια
ότι μας συγκίνησε όταν την είδαμε.

Χρ. Δαφνίδης
ST. LOUIS AMΕΡΙΚΗΣ.

* Με πολλή χαρά παίρνω την έγκριτο εφημερίδα σας
και είστε άξιος συγχαρητηρίων για την πρωτοβουλία που
είχατε για την έκδοση. Ήταν κάτι που έλειπε από τούς
Πωγωνήσιους και ιδιαίτερα από μας τούς ξνητεμένους.

Με την άρστη ενημέρωση και με τό πλούσιο υλικό,
μας φέρνετε πιο κοντά στο Πωγωνί και τό ζούμε και ξα-
ναζωντανεύουν μέσα μας παλιές μνήμες.

Αχιλλέας Ράπτης
Θεσσαλονίκη.

* Με εκτίμηση σάς χαιρετώ μαζί με τίς ευχές μου για
επιτυχία στο έργο σας για την επανέκδοση της εφη-
μερίδας της έπαρχίας μας.

Γιάννης Παπαδόπουλος
Νέα Υόρκη — Αμερικής.

* Λιβάναμαι υποχρέωση να σάς ευχαριστήσω σαν
Πωγωνήσιο που είχατε τό θάρρος και τη θέληση της προ-
γνώσεως αναγέννησε το συνδετήριο αυτού κτίου της
ιδιαιτέρως πατρίδας μ' εμάς τούς σκορπισμένους και χαμένους
στην ξενιτιά. Διαβάζοντας την εφημερίδα σας, ξυπνάνε ό-
λες οι αμνήσεις, γινώσκουμε ξανά παιδιά κι ο πόθος του έ-
παναπατισμού γίνεται κάθε μέρα μεγαλύτερος.

Χρ. Μ. Νίκου
Δάφνη — ΈΑττικής.

Η «ΔΙΩΧΝΩ»

ΑΠΟ ΤΗΝ 5η ΣΕΛΙΔΑ
τοιο καιρό ξαναβγαίνουν στά
χωρά μας οι διώχνες και
γεμίζουν και τώρα όπως και
τότε τά πλάγια και τά ίσα-
δια τους. Και τώρα, όπως
και τότε, μόλις φυτρώνουν,
με τό πρωτόβρυσο και τό
πρώτα κρύο μας «διώχνουν»
κάνοντας μας, εμάς τούς πα-
λαιότερους να φωνάζουμε πι-
κρα, πένθιμα, παραπονιάρ-
κα «ήρθε η διώχνω» και να

σεμύ.
«Η διώχνω» ήρθε στο Πω-
γωνί μας και φέτος και μέ
τον έρχομό της ερήμωσαν
τά χωρά μας. Καλό χειμά-
να, σ' όσους «τολμηρούς
«καμπαναρίσιους» (!) δεν φο-
βήθηκαν τίς αθώες διώχνες
και δεν τά εγκατέλειψαν και
καλή αντίσταση του χρόνου
μέ τον έρχομό της άνοιξης
και τό πρώτο λάλημα του
κόλχου...

Βασικό 10 'Οκτωβρίου
1988.
ΣΩΤΗΡΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Από την αρμόδια υπηρεσία προγραμματισμού της Νομαρχίας Ιωαννίνων στάλθηκε και στις κοινότητες της επαρχίας μας έγγραφο με το οποίο ζητούσε προτάσεις για έναξη έργων στο Ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα τοπικής αυτοδιοίκησης 1989 — 1991. Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτείται από Έθνικούς πόρους από ΕΟΚ (μέ συμμετοχή 20%) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Για την τριετία 1989 — 1991, κατανεμήθηκε στον Νομό Ιωαννίνων ανάλογο ποσό περίπου 1,2 δισεκατομμυρίου. Οι κοινότητες είχαν υποχρέωση να υποβάλλουν μεμονωμένα ή καθ' ομάδες προτάσεις μέχρι το τέλος Νοεμβρίου.

Μέχρι την ημερομηνία αυτή στην αρμόδια υπηρεσία είχαν φτάσει μόνο δύο αποφάσεις. Μία από τον Δήμο Δελφινακίου και μία από ομάδα κοινοτήτων Πωγωνιανής, Δολού, Δρυμάδων, Σταυροσκιαδίου, Κακολάκκου, Όρεινου — Ξηροβάτου και Ποντικατών. Ο Δήμος Δελφινακίου πρότεινε τα κάτωθι έργα:

1. — Λατομείο αδρανών υλικών προϋπολογισμού 300 εκατομμυρίων δραχμών.
2. — Έκτροφείο θηραμάτων και δημιουργία κυνηγετικής ζώνης προϋπολογισμού 800 εκατομμυρίων δραχμών.
3. — Σύγχρονη γεωργική παραγωγή με θερμοκήπια στις θέσεις Λίμνη ΝΙΖΕΡΟΣ και ΡΟΓΟΖΙ προϋπολογισμού 500 εκατομμυρίων δραχμών.
4. — Σύγχρονη παραγωγή ξυλοκάρβουνου προϋπολογισμού 400 εκατομμυρίων δραχμών.

Η ομάδα κοινοτήτων Πω-

γωνιανής και περίεξ πρότεινε τα κάτωθι έργα:

1. — Γεωτρήσεις και γεωργική εκμετάλλευση του κάμπου Ξηροβάτου εκτάσεως 5000 στρεμμάτων.
2. — Γεωργική εκμετάλλευση κάμπου Δολού — Σταυροσκιαδίου — Κακολάκκου — Δρυμάδων εκτάσεως 2.000 στρεμμάτων και άρδευση από πηγές «ΤΣΟΡΟΤΑ» Δρυμάδων.
3. — Διάνοξη κτηνοτροφικών δρόμων Δρυμάδων — Κακολάκκου (3.000 μ.), Ποντικατών προς Κορύτες (1.000 μ.), Πωγωνιανής — Σταυροσκιαδίου (Τσέρος — Δαμασκηνιά 3.000 μ.), Παλαισιπύργου — Νεμέρτσικας.
4. — Αερολίπανση βοσκοτόπων περιοχής κοινοτήτων.
5. — Διάνοξη δρόμου ένωσης κοινοτήτων Δρυμάδων — Κακολάκκου.
6. — Βελτίωση κυκλοφοριακής δρόμου από γέφυρα «Γκαλντερίμι» μέχρι «Πόρο» Ποντικατών.
7. — Ασφαλτόστρωση δρόμου Σταυροσκιαδίου — Δρυμάδων.
8. — Βελτίωση κοινοτικού δρόμου Δολού — Φαραγγίου.
9. — Αξιοποίηση Φαραγγίου «Κουβαρά».
10. — Δημιουργία καταφυγίου θηραμάτων δυτικά της 33ης επαρχιακής οδού από περιεχόμενη Πωγωνιανής μέχρι Κακολάκκου.
11. — Ανέγερση ξενώνα στις Δρυμάδες.
12. — Εντατικότερη ανασκαφική έρευνα του Αρχαιολογικού χώρου Παλαισιπύργου — Μερόπης.
13. — Λειτουργία του Περιφερειακού Ιατρείου Πωγωνιανής.

ΤΑ ΡΑΚΟΚΑΖΑΝΑ

Παράδοση και αναμνήσεις

Κάθε εποχή στα χωριά έχει και τη δική της χάρη. Δεν θ' αναφερθώ σ' άλλη τώρα, αλλά στην τωρινή — το Φθινόπωρο — που κι αυτό δεν υστερεί σε τίποτα από την άνοιξη και το καλοκαίρι. Σ' αυτή την εποχή αναφέρουμε για τα δικά μας χωριά, τα χωριά του Πωγωνίου, που ακόμη κρατάνε, αντέχουν και αντιστέκονται στο ρεύμα της εποχής, αφού οι κάτοικοί των δν ξεφυγαν ακόμη από τον παραδοσιακό τρόπο στις καθημερινές τους ασχολίες.

Η παραγωγή του τσίπουρου ή αλλιώς της ρακής στα χωριά του Πωγωνίου ολοκληρώνει τον κύκλο των περισσοτέρων ασχολιών, γι' αυτήν την εποχή αφ' ενός και αφ' ετέρου, αποτελεί μία από τις σημαντικότερες ασχολίες, γιατί όλοι σε κάμε χωριό ποιός πολύ και παλιός λίγο θα καλλιεργεί ένα άμπέλι, μικρό ή μεγάλο ή θα διατηρεί κληματαριά στο σπίτι.

Έτσι όλοι εξασφαλίζουν το τσίπουρο της χρονιάς, αλλά οι πιο πολλοί κάνουν εκμετάλλευση, πωλώντας αρκετές ποσότητες, με τις οποίες κοιλύπου αρκετές δαπάνες, αφού το τσίπουρο, έχει ευρεία κατανάλωση στον Ηπειρωτικό χώρο και είναι από τα γνησιότερα ποτά.

Στο Σταυροσκιάδι συνεχίστηκε κι εφέτος η παραγωγή του τσίπουρου με ιδιαίτερο τόνο, αφού σ' αυτό συνέβαλε και η συμμετοχή ξενιτεμένων Σταυροσκιαδιτών και κυρίως από την Αθήνα.

Ο κ. Δημήτριος Σωτηρόπουλος με ξεχωριστό τρόπο φιλοξένησε σε δικό του χώρο, που διαμόρφωσε ειδικά γι' αυτήν την ασχολία, τους περισσότερους Σταυροσκια-

δίτες, με αποτέλεσμα τα καζάνια (ρακοκάζανα) να λειτουργούν επί μια εβδομάδα συνεχώς.

Σ' αυτόν το χώρο που ήταν εξοπλισμένος με τα πάντα, για να γίνεται με πολλή άνεση και χαρά η εργασία, δεν έλλειψε το κέφι που αυξάνονταν ακόμη περισσότερο με τη συνεχή παρουσία των επισκεπτών.

Οι βραδυνές ώρες και οι νύχτες ήταν πιο απολαυστικές, αφού το φαγοπότι και το Πωγωνήσιο τραγούδι, με τη συμμετοχή των γεροντότερων, έδινε ένα χαρούμενο και γιορταστικό τόνο και μετέτρεπε την εργασία σ' απολαύση και ψυχαγωγία.

Γευθήκαμε από κοντά και αρκετές ώρες αυτήν την απολαύση. Ήταν μία απολαύση που συνδυάζε το τερπνό με το όφελιμο. Άλλά ακόμη γευθήκαμε και απολαύσαμε το γλυκόπιστο και γεμάτο άρωμα σταφυλιού τσίπουρο, και εὐθείαν από το λουλά που καζανιού και τους ωραίους μεξέδες από μικρό μοσχάρι, που αγοράστηκε από τα ελεύθερα μοσχάρια του Κιοσσε, ειδικά γι' αυτό το σκοπό, όπως κι όλα τα άλλα. Διότι ήταν ιστή μέριμνα του Σταυροσκιαδίτη Σωτηρόπουλου κι αυτά μαζί με τις άλλες εργασίες.

Τιμούμε αυτούς τους κατοίκους των χωριών μας, αφού αυτοί είναι και παραμένουν τα στηρίγματα των ερημομένων χωριών. Αυτοί αποτελούν τη βάση για μια καινούργια ζωή στα χωριά μας, αφού αυτοί θα μας δώσουν ότι απέμεινε από το πέρασμα του χρόνου.

Τους ευχάμαστε και του χρόνου με υγεία και χαρά.

Χ. Κ. Σταυροσκιαδίτης

**ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ
ΕΝΑ ΕΥΓΕΝΙΚΟ ΔΩΡΟ
ΜΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ**

ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ
ΓΙΑ ΔΕΣΙΜΟ ΜΕ ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ
ΓΙΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ
ΓΙΑ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΜΑΣ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΘΗΝΩΝ**

Οι συνδρομητές μας της περιοχής Αθηνών μπορούν να πληρώνουν την συνδρομή τους στο Καφενείο του

Μανώλη Μάνθου
Νικητάρ 5-7
(Πάροδος Θεμιστοκλέους)
κοντά στην Ομόνοια.

♦ ΤΗΛ.: 3621966